

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Nye digte - 1841

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Nye digte - 1841", i Heiberg, Johan Ludvig: *Nye digte - 1841*, udg. af Klaus P. Mortensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, cop. 1990, s. 166. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergjl05val-shoot-idm140194649889968/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Nye digte - 1841

Endnu tydeligere bliver omklamringen i stiftsprovst Trydes alenlange kirkelige forsøg på at gøre Martensen kunststykket efter, da han anmeldte *Nye Digte* i *Tidskrift for Literatur og Kritik* V, 1841. Martensens flotte indledningsfanfare er blevet til et forkolet trut: »det er den høiere og sandere Bevidsthed af hele Livet og den hele menneskelige Tilværelse, der er i Begreb med at vaagne hos den nærværende Slægt, som Digteren her med den ham eiendommelige, sikre og træffende Tact berører og vækker, og enhver Læser af disse Digte gaaer bort fra dem med en mere udviklet Bevidsthed og et klarere Blik paa det hele ham omgivende Liv».

Tryde kender ikke til svig. Åbent vedstår han sit ærinde, når han erklærer: »Det er det religiøse Liv, som det gjærer i den nærværende Slægt, Digteren skildrer». Tryde gør særlig meget ud af *Gudstjeneste*, for her peges der hen på »Christi Menighed». »Kun i den Aabenbarrelse, som vi have i Jesu Christo og i hans Rige, træder den personlige Gud og et ikke i sig selv aandløst Uendeligt os imøde». Med andre ord: »Den menneskelige Personlighed kan ikkun erholde et evigt Liv ved at forenes med den guddommelige, gennem Christus som Midleren». Ganske som hos Martensen, blot langt mere bastant, bliver den kristne kirkelighed til den egentlige løsning på tidens krise: »Det er Religionen, som midt under Endeligheden og Forgjængeligheden skal bevare Bevidstheden om det Evige, Uendelige, om Gud, og give den, som troer, det evige Liv; og det er aldrig uden vor egen Brøde, og kun derved, at vi lade den naturlige religiøse Bevidsthed udslettes, at vi geraade ind i det Trivielle».

Tryde har kun ét forbehold, og det gælder karakteristisk nok det sted i *Protestantismen i Naturen*, hvor jeg'et hævder, at det som forgår i verden, får nyt liv i tanken. Hvad Tryde her stødes af er præcis det, som Brandes hyldede som moderne hos Heiberg, mens omvendt alt det, Tryde tager Heiberg til indtægt for, var det Brandes forkastede. Saaledes afspejler modtagelsehistorien på det smukkeste brydningen mellem gammelt og nyt i *Nye Digte*.